

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Gminy w Michałowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Urząd Gminy w Michałowie; Michałów 115; 28-411 Michałów; tel.: 41 356 52 43; fax: 41 356 52 44; NIP: 662-113-43-61; REGON: 000537467. Wójtem Gminy jest Pan Mirosław Walasek.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie: Grzegorz Trapcia – Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, starszy inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych (kierujący zespołem kontrolerów) oraz Sławomir Ciaś – st. insp. wojewódzki Wieloosobowego Stanowiska ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 539/2016, 540/2016 z dnia 16 czerwca 2016 r.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę w siedzibie jednostki przeprowadzono w dniu 22 czerwca 2016 roku. Dokonano wpisu do *Książki kontroli Urzędu Gminy* pod pozycją nr 4/2016.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz.1390) tj.:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

GA

[Signature]
1

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

1) Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

W okresie objętym kontrolą w Gminie Michałów obowiązywała Uchwała nr VI/25/2015 Rady Gminy Michałów z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Michałów na lata 2015-2018 [zał. nr 1]. Podstawa prawna jak i tryb podjęcia uchwały nie budzą zastrzeżeń.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Michałów na lata 2015 – 2018 (dalej jako *Program*) obowiązuje do 2018 roku. Liczący 14 stron *Program* stanowiący załącznik do uchwały zawiera następujące elementy: podstawę prawną działania, teoretyczne podstawy zjawiska przemocy w rodzinie, diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie, zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, cele programu, adresaci programu, realizatorzy programu, spodziewane efekty, miejsce i czas realizacji programu, monitorowanie programu, finansowanie programu.

Biorąc pod uwagę powyższe jak i lekturę *Programu* należy stwierdzić, że jest on oparty na lokalnej diagnozie zjawiska przemocy w rodzinie, przewiduje współpracę z instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi oraz jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Odnosząc się do konstrukcji samego *Programu* w aspekcie jego użyteczności należy zauważyć, iż zawiera on sprecyzowane cele ogólne, które ulegają operacjonalizacji w postaci celów szczegółowych. Następnie wskazano również na zakres podejmowanych działań oraz spodziewane efekty czyli rezultaty działań. Nakreślono również formalnie wskaźniki monitoringu oraz ramy finansowe i czasowe *Programu*.

Cele ogólne *Programu* należy uznać za sformułowane prawidłowo. Cele szczegółowe zostały zoperacjonalizowane w sposób zapewniający ich odniesienie do celów ogólnych. Do wskazanych działań, które odnoszą się do poszczególnych zadań realizujących cele szczegółowe, przypisano wybranych realizatorów, którzy odpowiadają za ich wykonanie w określonym terminie. Taka konstrukcja posiada walor przejrzystości i adekwatności odniesienia do planowanych działań.

Niemniej jednak wskaźniki osiągnięcia celów zostały określone w sposób ogólnikowy, bez podziału na wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. W takiej formie jak zaprezentowana w *Programie* monitoring jest możliwy jednak nie daje on ustrukturyzowanej informacji o poziomie osiągnięcia założonych celów.

Potwierdzeniem prawdziwości powyższej tezy są sprawozdania z realizacji *Programu*. Należy zauważyć, iż sprawozdanie za rok 2015 jak i częściowe za rok 2016 dotyczy w przeważającej

99
0.5

mierze działalności Zespołu Interdyscyplinarnego nie zaś realizacji celów zawartych w *Programie*. Brak również odniesienia do poziomu osiągnięcia wskaźników, a tym bardziej założonych celów.

Istotnym niedostatkim *Programu* jest również ogólnikowe potraktowanie źródeł jego finansowania poprzez wskazanie jedynie, iż będą to środki własne gminy oraz mogą to być środki zewnętrzne. Słabość ta znajduje swoje potwierdzenie w fakcie nieprzeznaczenia w budżecie gminy środków finansowych na realizację *Programu*.

2) *Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.*

Elementem lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Michałów jest Punkt Informacyjno-konsultacyjny do spraw uzależnień i przemocy (PIK). Punkt działa w Urzędzie Gminy, czynny jest w każdy drugi czwartek miesiąca w godzinach 14⁰⁰ – 18⁰⁰. Dyżury w Punkcie pełni specjalista terapii uzależnień Pani Magdalena Tkacz-Kuta [zał. nr 2]. W roku 2015 z pomocy punktu skorzystały 3 osoby, natomiast w roku 2016 do dnia kontroli nie zgłosiła się ani jedna osoba stosująca, bądź doznająca przemocy.

W okresie kontroli jednostka nie prowadziła działań edukacyjnych, skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2, ukierunkowanych na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci.

3) *Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.*

Gmina nie dysponuje ośrodkiem wsparcia dla osób doświadczających przemocy. W okresie objętym kontrolą nie wykazano osób czy rodzin, które należałoby umieścić w ośrodku wsparcia z tytułu doświadczania przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy w okresie objętym oceną nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkujących odebraniem dzieci z rodzin dotkniętych przemocą.

4) *Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego*

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa Uchwała Rady Gminy Nr VI/32/2011 z 28 marca 2011 roku [zał. nr 3]. Podstawa prawna jak i tryb podjęcia uchwały nie budzą zastrzeżeń.

Uchwała w §4 pkt 5 wskazuje, że szczegółowe kwestie związane z funkcjonowaniem zespołu znajdują się w regulaminie Zespołu (regulamin został zatwierdzony Zarządzeniem Wójta Gminy nr O.37.2011 z dnia 24 października 2011 roku). Z kolei w §4 pkt 8 uchwały stanowi z kolei, że posiedzenia zespołu są ważne gdy uczestniczy w nim przynajmniej połowa członków.

Należy jednak zauważyć, że o ile sama podstawa prawna i tryb podjęcia uchwały nie budzi zastrzeżeń, to już treść regulacji zawartej w §4 pkt 11 w związku z §2 ust. 2 uchwały Rady Gminy jest nieprawidłowa z uwagi na jej rozszerzający charakter wobec unormowania zawartego w art. 9a ust. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9a ust. 11 ustawy skład grupy roboczej został zawężony w stosunku do składu zespołu interdyscyplinarnego o przedstawicieli organizacji pozarządowych. Utrzymano jednak możliwość uczestnictwa w grupie roboczej przedstawicieli innych podmiotów niż wskazane enumeratywnie w art. 9a ust. 11 ustawy jednak z zastrzeżeniem, że powinni to być specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tymczasem norma §4 pkt 11 uchwały odnosi się wprost do składu zespołu interdyscyplinarnego wskazanego w §2 ust. 2 uchwały (który *nota bene* jest prawidłowy) i jako taka umożliwia powoływanie w skład grup roboczych przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym niedziałających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W tym aspekcie regulacja ta jest niedopuszczalna.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Michałów funkcjonuje od 2011 roku. Wójt Gminy Zarządzeniem nr O/13/2011 z 25 maja 2011 powołał Zespół w składzie sześciuosobowym [zał. nr 4], zgodnym z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Skład Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Michałów zmieniał się w kolejnych latach dwukrotnie. Najpierw Zarządzeniem Nr O/46/2012 Wójta Gminy Michałów z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany w składzie osobowym zespołu interdyscyplinarnego [zał. nr 5], a następnie Zarządzeniem Nr O/16/2016 z dnia 31 marca 2016 r. [zał. nr 6] w sprawie zmiany w składzie osobowym zespołu interdyscyplinarnego. Powyższe zarządzenia są zgodne z obowiązującym systemem prawnym. Obecnie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego gminy Michałów wchodzi 7 osób. Wszyscy członkowie podpisali wymagane oświadczenia.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Michałów w okresie objętym kontrolą uczestniczył w 41 posiedzeniach, 14 z nich odbyło się w roku 2016. Trzech członków Zespołu Interdyscyplinarnego: Pani Agnieszka Socha, Pani Dorota Purtak oraz Pani Bożena Wojtal, uczestniczyło we wszystkich posiedzeniach. Pani Anna Stępień-Buczak uczestniczyła natomiast jedynie w 17 posiedzeniach Zespołu. Pozostali członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego gminy Michałów uczestniczyli regularnie w posiedzeniach i mają jedynie pojedyncze nieobecności.

Na potrzeby dokonania oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zespół kontrolujący wybrał 7 procedur o następujących sygnaturach:

- 1) sygnatura NK A nr 1157/15 (wszczęta w dn. 17.10.2015 r., procedura w toku na dzień kontroli);
- 2) sygnatura NK A nr 11799/15 (wszczęta w dn. 23.11.2015 r., zakończona w dn. 31.05.2016 r.);
- 3) sygnatura NK A nr 4455/15 (wszczęta w dn. 09.05.2015 r., zakończona w dn. 03.09.2015 r.);
- 4) sygnatura NK A nr 1378/14 (wszczęta w dn. 09.12.2014 r., zakończona w dn. 02.02.2016 r.);
- 5) sygnatura NK A nr 369/15 (wszczęta w dn. 12.04.2015 r., zakończona w dn. 27.11.2015 r.);

- 6) sygnatura NK A nr 885/15 (wszczęta w dn. 16.07.2015 r., zakończona w dn. 18.01.2016 r.);
- 7) sygnatura NK A nr 1125/15 (wszczęta w dn. 11.10.2015 r., procedura w toku na dzień kontroli).

W oparciu o przebieg w/w procedur Zespół Kontrolujący ustalił co następuje:

- Sprawy w indywidualnych przypadkach, związanych z występowaniem przemocy w rodzinie prowadził wyłącznie zespół interdyscyplinarny, nie powoływano grup roboczych;
- Członkowie zespołu interdyscyplinarnego w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:
  - informowaniu osób doznających przemocy nt. obowiązujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przepisów prawa, możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, pracy socjalnej, zaświadczeniach lekarskich;
  - składaniu systematycznych wizyt monitorujących sytuację rodzin objętych procedurą – za monitoring odpowiadali pracownik socjalny oraz funkcjonariusze Policji;
  - informowaniu osób doznających przemocy o warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz przysługujących im uprawnieniach, w tym możliwości kierowania zawiadomień do prokuratury w trybie art. 207 §1 k.k., wniosków do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w sprawie przebadania członka rodziny na okoliczność nadużywania alkoholu;
  - informowaniu osób doznających przemocy w rodzinie i motywowaniu tych osób do korzystania z poradnictwa świadczonego w lokalnym Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym;
  - wnioskowaniu do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację małoletnich osób w rodzinach dotkniętych przemocą oraz występowanie do placówek oświatowych o wydanie opinii o sytuacji dzieci;
  - udzielaniu dzieciom z rodzin dotkniętych przemocą wsparcia w postaci opieki psychologiczno-pedagogicznej w szkole, indywidualnych konsultacji;

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli

1. W okresie kontroli Gmina Michałów realizowała zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Działania realizowane w ramach Programu korelowały z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Niemniej jednak należy wskazać, że o ile z formalnego punktu widzenia konstrukcja *Programu* jest poprawna, o tyle jego praktyczna realizacja będzie narażona na trudności, szczególnie jeśli w dalszym ciągu Gmina nie przeznaczy na ten cel żadnych środków finansowych. Ponadto właściwym również jest rozważenie rewizji przyjętych

wskaźników osiągnięcia założonych celów pod kątem ich przydatności dla oceny realizacji *Programu*.

2. W okresie kontroli jednostka nie prowadziła działań edukacyjnych, skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2, ukierunkowanych na wzmocnienie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci.
3. Wskazana w treści protokołu wada, jaką obarczona jest uchwała nr Uchwała Rady Gminy nr VI/32/2011 z 28 marca 2011 roku nie wpłynęła dotychczas na prawidłowość działań Zespołu Interdyscyplinarnego. Niemniej jednak powinna zostać ona niezwłocznie wyeliminowana z uwagi na potencjalne ryzyko praktycznej kolizji z normą ustawową;
4. W okresie kontroli nie zachodziła konieczność zapewniania mieszkańcom Gminy miejsc w ośrodkach wsparcia z tytułu przemocy w rodzinie. Nie prowadzono również interwencji w trybie art. 12a ustawy, skutkujących odbieraniem dzieci z rodzin dotkniętych przemocą;
5. Skład Zespołu Interdyscyplinarnego jest zgodny z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
6. Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny charakteryzują się przejrzystością, wnikliwością i całościowością. Należy podkreślić profesjonalizm przedstawicieli poszczególnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego oraz prawidłowość podejmowanych przez nich działań. Sposób działania ZI może stanowić przykład dla innych jednostek samorządu terytorialnego.
7. Sposób prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” spełnia w całości standardy wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości stanowiących naruszenie obowiązujących przepisów prawa, które mogą wpływać w istotny sposób na jakość świadczonej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

VII. Podstawa ustaleń kontroli

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Panią Agnieszkę Socha – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono j.w.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. .... lipca 2016r.

Data podpisania protokołu

02.08.2016r.

Ze strony kontrolującej:

Józefina Trzpieta
.....
Stanisław Ciel
.....

Ze strony kontrolowanej:

WÓJT GMINY

Miroslaw Walasek
.....

lis